

İsmail ERCAN

THEMIS

**CEZA
MUHAKEMESİ
HUKUKU**

İÇİNDEKİLER

BİRİNCİ KISIM

GİRİŞ

BİRİNCİ BÖLÜM

CEZA MUHAKEMESİNİN ANA YAPISI

I. GENEL OLARAK	3
II. CEZA MUHAKEMESİ HUKUKUNUN KAYNAKLARI	3
III. CEZA MUHAKEMESİ HUKUKUNUN UYGULAMA ALANI	7
A. Zaman Bakımından Uygulama Alanı	7
B. Yer Bakımından Uygulama Alanı	8
C. Kişi Bakımından Uygulama Alanı	8

İKİNCİ BÖLÜM

CEZA MUHAKEMESİNİN TEMEL İLKELERİ

I. DAVASIZ YARGILAMA OLMAZ İLKESİ	9
II. CEZA DAVASININ KAMUSALLIĞI İLKESİ	10
III. MADDİ GERÇEĞİN ARAŞTIRILMASI İLKESİ	10
IV. ŞÜPHEDEN SANIK YARARLANIR İLKESİ	11
V. DOĞRUDANLIK İLKESİ	12
VI. SÖZLÜLÜK - YAZILIK İLKESİ	13
VII. ALENİLİK İLKESİ	13
VIII. KAMU DAVASININ MECBURİLİĞİ İLKESİ	13

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

CEZA MAHKEMELERİNİN YARGILAMA YETKİSİ

I. GENEL OLARAK	15
II. TÜRLERİ	15
A. Madde Bakımından Yetki	15
1. Genel Olarak	15
2. Yüksek Yetkili (= Görevli) Mahkeme	15
3. Madde Bakımından Yetki Kurallarının Özellikleri	16
4. Yetkili Mahkemenin Belirlenmesi	16
5. Madde Bakımından Yetki Uyuşmazlıkları	19
6. Madde Bakımından Yetki Kurallarının İstisnaları	20
7. Madde Bakımından Yetkisizlik (= Görevsizlik) İddiası	21
B. Yer Bakımından Yetki	23
1. Genel Olarak	23
2. Özellikleri	23
3. Yetkili Mahkemenin Belirlenmesi	24
4. Yer Bakımından Yetkisizlik İddiası	27
5. Yer Bakımından Yetki Uyuşmazlıkları	28
6. Yetkisiz Yargıç veya Mahkemece Yapılan İşlemler	28
7. Yer Bakımından Yetki Kurallarının İstisnaları	29
C. Kişi Bakımından Yetki	31
1. Anlam ve Kapsamı	31
2. Kişi Bakımından Özel Hükümlere Tabi Olanlar	31
3. Kişi Bakımından Yetki Uyuşmazlıkları	34
D. Görev (= İşbölümü) Bakımından Yetki	35

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
CEZA MUHALEMESİNİN KONUSU

I.	GENEL OLARAK	37
II.	CEZA DAVASI	37
III.	BAĞLANTILI UYUŞMAZLIKLAR.....	38
	A. Genel Olarak	38
	B. Türleri.....	38
	1. Sübjektif - Objektif Bağlantı	38
	2. Dar Anlamda - Geniş Anlamda Bağlantı	38
	3. Tek Çeşit - Karışık Bağlantı.....	38
	C. Sonuçları	39
	1. Bağlantılı Uyuşmazlıkların Birleştirilmesi.....	39
	2. Bekletici Sorun (= Mesele) Sayma	42
	3. Nisbi Muhakeme Yapma.....	42

BEŞİNCİ BÖLÜM
CEZA MUHALEMESİ KOŞULLARI
(= ŞARTLARI)

I.	GENEL OLARAK	45
II.	TÜRLERİ	45
	A. Dava Koşulları.....	45
	1. İzin	45
	2. İstem (= Talep)	46
	3. Karar	46
	4. Şikâyet.....	46
	5. Dava Süresi	52
	6. Kesin Hüküm ve Derdest Dava Bulunmaması	53
	7. Önödeme ve Uzlaşmanın Gerçekleşmemesi	53
	8. Yeni Kanıt Bulunması	53
	B. Yargılama Koşulları	53
	1. Sanığın Hazır Bulunması	53
	2. Sanığın Akıl Hastası Olmaması	57
	3. Yasama Dokunulmazlığının Bulunmaması.....	57
	4. Bekletici Sorunun Çözümü	58
III.	CEZA MUHALEMESİ KOŞULLARININ KARŞILAŞTIRILMASI.....	58
IV.	MUHAEME KOŞULLARININ SONUÇLARI.....	59
	A. Soruşturma Evresi	59
	B. Kovuşturma Evresi.....	59

ALTINCI BÖLÜM
CEZA MUHALEMESİ
İŞLEMLERİ VE SÜRELER

I.	CEZA MUHALEMESİ İŞLEMLERİ	61
	A. Genel Olarak	61
	B. Türleri.....	62
	1. Yargıç İşlemleri	62
	2. Savcı İşlemleri.....	63
	3. Savunma İşlemleri	63
	C. Muhakeme İşlemlerindeki Hukuka Aykırılıklar	63
	1. Genel Olarak	63
	2. Hukuka Aykırılıkların Düzeltilmesi Yolları	64
II.	CEZA MUHALEMESİNDE SÜRELER	65
	A. Sürelerin Türleri ve Hesaplanması.....	65
	B. Eski Hale Getirme	66
	C. Adli Tatil	67

D. Tebligat	68
-------------------	----

İKİNCİ KISIM
**CEZA MUHALEMESİNİN
ÖZNELERİ (= SÜJELERİ)**

BİRİNCİ BÖLÜM
MUHAEME MAKAMLARI

I. GENEL OLARAK	71
A. İtham Sistemi.....	71
B. Tahkik Sistemi	71
C. İşbirliği Sistemi	72
II. İDDİA MAKAMI = KAMUSAL VE BİREYSEL İDDİA	72
A. Genel Olarak.....	72
B. Savcı	73
1. Genel Olarak.....	73
2. Savcının Hukuksal Durumu.....	75
C. Katılan (= Müdahil).....	79
1. Genel Olarak	79
2. Koşulları	79
3. Usul.....	82
4. Katılanın Hakları.....	82
5. Katılmanın Davaya Etkisi.....	82
III. SAVUNMA MAKAMI = BİREYSEL VE KAMUSAL SAVUNMA	83
A. Genel Olarak.....	83
B. Bireysel Savunma	83
1. Genel Olarak	83
2. Sanık	83
C. Kamusal (= Teknik) Savunma: Müdafî	88
1. Genel Olarak.....	88
2. Koşulları	89
3. Müdafîlik Sistemleri	90
4. Müdafî Sayısı	92
5. Müdafîin Yetkileri.....	92
6. Müdafîinin Ödevleri.....	95
7. Müdafîlikten Yasaklanma.....	95
IV. YARGILAMA MAKAMI = YARGIÇLIK VE MAHKEME	97
A. Yargıç.....	97
1. Genel Olarak.....	97
2. Yargıcın Bağımsızlığı ve Tarafsızlığı	97
3. Yargıcın Yasaklılığı ve Reddi	98
4. Zabıt Kâtibinin Reddi veya Çekinmesi	103
B. Mahkeme	103
1. Genel Olarak.....	103
2. Genel Ceza Mahkemeleri	104
3. Çocuk Mahkemeleri ve Çocuk Ağır Ceza Mahkemeleri	104
4. Anayasa Mahkemesi	105
5. Askeri Mahkemeler	107

İKİNCİ BÖLÜM
DİĞER ÖZNELER (= SÜJELER)

I. KOLLUK (= ZABİTA).....	113
A. Genel Olarak.....	113
B. Görevleri	113
1. Suçları Araştırma.....	113
2. Bazı Muhakeme Tedbirlerine Başvurma	114

3. Suçla İlgili İhbar ve Şikâyetleri Kabul Etme	114
4. Sulh Yargıcı Tarafından Verilen Emirleri Yerine Getirme.....	115
II. MAĞDUR VE ŞİKÂYETÇİ	115
A. Genel Olarak	115
B. Mağdur ile Şikâyetçinin Hakları.....	115
C. Mağdur ile Şikâyetçinin Dinlenmesi.....	117

ÜÇÜNCÜ KISIM
**CEZA MUHAKEMESİNDE
İSPAT**

BİRİNCİ BÖLÜM
İSPAT KAVRAMI VE ARAÇLARI

I. GENEL OLARAK.....	121
II. KANIT TÜRLERİ	122
A. Beyan Kanıtları	122
1. Şüpheli ve Sanık Beyanı.....	123
2. Tanık Beyanı.....	124
B. Belge Kanıtları.....	131
1. Yazılı Belgeler.....	131
2. Görüntü ve Ses Kayıtları	132
C. Belirtiler.....	133

İKİNCİ BÖLÜM
**KANITLARA ULAŞMA VE
ONLARI İNCELEME**

I. KANITLARIN TOPLANMASI	135
A. Genel Olarak	135
B. Zorla Getirme	135
C. Gözlem Altına Alma	136
D. Beden Muayenesi ve Vücuttan Örnek Alınması	137
1. Şüpheli veya Sanık	137
2. Diğer Kişiler	138
E. Moleküler Genetik İnceleme	138
F. Fizik Kimliğin Tespiti.....	139
G. Keşif	140
H. Yer Gösterme	141
I. Teşhis	142
J. Ölünün Kimliğini Belirleme ve Adli Muayene	142
K. Otopsi	142
L. Zehirlenme Şüphesi Üzerine Yapılacak İşlem.....	143
II. KANITLARIN ORTAYA KONULMASI VE TARTIŞILMASI.....	144
III. KANITLARIN DEĞERLENDİRİLMESİ	145
A. Genel Olarak	145
B. Bilirkişi Mütalaası	145
1. Genel Olarak.....	145
2. Bilirkişiye Başvurmanın Zorunlu Olduğu Durumlar	146
3. Bilirkişi Atama Kararı ve İncelemelerin Yürütülmesi	146
4. Bilirkişinin Tabi Olduğu Hukuksal Rejim	147
5. Bilirkişi Raporu.....	149
6. Uzman Mütalaası	149
7. Bilirkişinin Reddi	150

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
KANIT YASAKLARI

I.	GENEL OLARAK	151
II.	TÜRLERİ	152
	A. Kanıt Elde Etme Yasakları	152
	B. Kanıt Değerlendirme Yasakları	154
III.	YASAK AĞACIN ZEHİRLİ MEYVESİ.....	155
IV.	HUKUKA AYKIRI KANITLARIN DOSYADAN ÇIKARTILMASI.....	156
V.	ÖZEL KİŞİLER TARAFINDAN ELDE EDİLEN KANITLARIN DEĞERLENDİRİLMESİ.....	156

DÖRDÜNCÜ KISIM
KORUMA TEDBİRLERİ

BİRİNCİ BÖLÜM
GİRİŞ

İKİNCİ BÖLÜM
YAKALAMA, DURDURMA VE GÖZALTINA ALMA

I.	GENEL OLARAK	165
II.	KOŞULLARI.....	165
	A. Herkesin Sahip Olduğu Yakalama Yetkisi.....	165
	B. Kolluğun Yakalama Yetkisi	166
III.	SONUÇLARI	167
IV.	GÖZALTINA ALMA.....	170
	A. Genel Olarak.....	170
	B. Gözaltı Süreleri	172
	C. Sonuçları	174
V.	DURDURMA VE KİMLİK SORMA	176

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
TUTUKLAMA

I.	GENEL OLARAK	179
II.	KOŞULLARI.....	179
	A. Maddi Koşullar.....	180
	B. Biçimsel Koşullar	183
III.	TUTUKLAMA KARARI	187
IV.	TUTUKLULUK SÜRELERİ.....	188
V.	TUTUKLAMA KARARININ KALDIRILMASI İSTEMİ	190
VI.	TUTUKLULUĞUN İNCELENMESİ.....	191
VII.	TUTUKLAMA KARARININ KENDİLİĞİNDEN HÜKÜMSÜZ HALE GELMESİ	192
VIII.	ADLİ KONTROL.....	192
	A. Genel Olarak.....	192
	B. Koşulları	192
	C. Karar	193
	D. İçeriği	193

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
ARAMA

IX.	GENEL OLARAK	195
X.	KOŞULLARI.....	196
XI.	ARAMA KARARI VEYA EMRİ.....	202
XII.	ARAMADA HAZIR BULUNABİLECEKLER.....	202

XIII. BİLGİSAYARLARDA, BİLGİSAYAR PROGRAMLARINDA VE KÜTÜKLERİNDE ARAMA	203
XIV. ARAMANIN YAPILMASI	204
XV. ARAMANIN SONA ERMESİ	204

BEŞİNCİ BÖLÜM **ELKOYMA VE ALIKOYMA**

I. GENEL OLARAK	207
II. KOŞULLARI	207
III. ELKOYMA İŞLEMİ	209
IV. DEVLET SIRRI NİTELİĞİNDEKİ BELGELERİN İNCELENMESİ	209
V. ELKONULAN EŞYANIN GERİ VERİLMESİ	210
VI. ELKONULAN EŞYANIN MUHAFAZASI VEYA ELDEN ÇIKARILMASI	210
VII. ÖZEL ELKOYMA	210
A. Taşınmazlara, Hak ve Alacaklara Elkoyma	210
B. Postada Elkoyma	213
C. Avukat Bürolarında Elkoyma	214
D. Şirket Yönetimine Kayıym Atanması	214
1. Genel Olarak	214
2. Koşulları	214
3. Sonuçları	215
E. Bilgisayarlara, Bilgisayar Programlarına ve Kütüklerine Elkoyma	215
F. Basılmış Eserlere Elkoyma	216
G. Kaçakların Mal Varlığına Elkoyma	216
H. Alıkoyma	217

ALTINCI BÖLÜM **İLETİŞİMİN DENETLENMESİ**

I. GENEL OLARAK	219
II. KOŞULLARI	220
III. USUL VE SONUÇLARI	223
IV. TESADÜFEN ELDE EDİLEN KANITLAR	224
V. ÖNLEME AMAÇLI İLETİŞİMİN TESPİTİ	224
A. Kapsam	224
B. Polis Vazife ve Selahiyet Yasası	224
C. Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Yasası	225
D. Devlet İstihbarat Hizmetleri ve Milli İstihbarat Teşkilatı Yasası	225
E. Madde ve Yer Bakımından Yetkili Yargıç	226

YEDİNCİ BÖLÜM **DİĞER KORUMA TEDBİRLERİ**

I. GİZLİ SORUŞTURMACI GÖREVLENDİRİLMESİ	227
A. Genel Olarak	227
B. Koşulları	227
C. Sonuçları	228
II. TEKNİK ARAÇLARLA İZLEME	228
A. Genel Olarak	228
B. Koşulları	229
C. Sonuçları	230
III. TANIK KORUMA TEDBİRİ	231
A. Genel Olarak	231
B. Koşulları	232
C. Tedbirin Süresi, Uygulanması ve Kaldırılması	233
IV. İNTERNET YAYINLARINA ERİŞİMİN ENGELLENMESİ VE İÇERİĞİN YAYINDAN ÇIKARTILMASI TEDBİRİ	234
A. Genel Olarak	234

B. Koşulları	236
C. Sonuçları	237
D. Kişilik Hakkının İhlali Nedeniyle İçeriğin Yayından Çıkarılması ve İçeriğe Erişimin Engellenmesi.....	238
E. Özel Yaşamın Gizliliği Nedeniyle İçeriğe Erişimin Engellenmesi.....	239
F. Ulusal Güvenlik ve Kamu Düzeninin Korunması, Suç İşlenmesinin Önlenmesi Nedeniyle İçeriğe Erişimin Engellenmesi.....	239

SEKİZİNCİ BÖLÜM

**KORUMA TEDBİRLERİ NEDENİYLE
TAZMİNAT**

I. GENEL OLARAK	241
II. KOŞULLARI	241
III. USUL	244
IV. TAZMİNATIN GERİ ALINMASI.....	244

BEŞİNCİ KISIM

**CEZA MUHAKEMESİNİN
EVRELERİ**

BİRİNCİ BÖLÜM

SORUŞTURMA EVRESİ

I. GENEL OLARAK	249
II. SORUŞTURMANIN BAŞLAMASI.....	251
A. Suç Şüphesinin Öğrenilmesi.....	251
1. İhbar (= Suç Duyurusu)	251
2. Şikâyet	251
3. Doğrudan Öğrenme.....	252
B. Suç Şüphesi Üzerine Yapılacak İşlemler	252
C. Adli Görevlerin Yapılmasına Engel Olma.....	253
III. SORUŞTURMANIN SONA ERMESİ	255
A. Kovuşturmaya Yer Olmadığı (= Takipsizlik) Kararı	255
1. Genel Olarak.....	255
2. Kovuşturmaya Yer Olmadığına İlişkin Ek Karar (= Ek Takipsizlik Kararı).....	257
3. Sonuçları	257
4. Kovuşturmaya Yer Olmadığı Kararına İtiraz.....	258
B. Kamu Davasının Açılması için İddianame Düzenleme Kararı	260
1. İddianame.....	260
2. Takdir Yetkisi.....	265
3. İddianamenin İadesi.....	266
4. Ek İddianame.....	273
C. Kamu Davasının Ertelenmesi	274
1. Genel Olarak.....	274
2. Koşulları	274
3. Sonuçları	275
D. Madde Bakımından Yetkisizlik (= Görevsizlik) Kararı	275
E. İşleme Koymama veya İşlemden Kaldırma Kararı	276

İKİNCİ BÖLÜM

KOVUŞTURMA EVRESİ

I. DURUŞMA HAZIRLIĞI	277
II. DURUŞMA	279
A. Duruşmada Hazır Bulunacaklar	279
1. Genel Olarak	279

2. Sanığın Duruşmada Hazır Bulunması Zorunluluğu	279
3. Duruşmada Çevirmen Bulundurulması Zorunluluğu	280
B. Duruşmanın Başlaması.....	281
C. Duruşma Tutanağı	284
D. Duruşmanın Açıklığı (= Aleniyeti)	285
1. Genel Olarak	285
2. Duruşmanın Kapalı Yapılması Gereken Durumlar.....	285
E. Duruşmanın Düzen ve Disiplini.....	286
1. Genel Olarak.....	286
2. Duruşmada Suç İşlenmesi	287
F. Doğrudan Soru Yöneltilme	287
G. Ek Savunma Hakkı	288
III. SON KARAR	289
A. Genel Olarak	289
B. Hüküm	290
1. Genel Olarak.....	290
2. Türleri.....	290
C. Karar Verme (Hüküm Kurma) Usulü	294
D. Hükümün Açıklanması	295
E. Hükümün Açıklanmasının Geri Bırakılması.....	297
1. Genel Olarak.....	297
2. Koşulları	298
3. Yargılama.....	305
4. Sonuçları	306
5. Yasa Yolu.....	308

ALTINCI KISIM YASA YOLLARI

BİRİNCİ BÖLÜM GİRİŞ

I. GENEL OLARAK.....	313
II. YASA YOLLARINA BAŞVURMA HAKKI	313
A. Genel Olarak	313
B. Cumhuriyet Savcısının Başvurma Hakkı	314
C. Avukatın Başvurma Hakkı	314
D. Şüpheli ve Sanığın Başvurma Hakkı.....	314
E. Katılanın Başvurma Hakkı	315
F. Yasal Temsilcinin ve Eşin Başvurma Hakkı	315
III. YASA YOLLARINA BAŞVURU USULÜ	315
A. Süre	315
B. Başvuru Usulü.....	316
C. Başvurudan Vazgeçilmesi ve Etkisi.....	317
IV. YASA YOLLARINA BAŞVURMANIN SONUÇLARI.....	317
A. Kararın Kesinleşmesine ve İnfazına Engel Olma.....	317
B. Cezanın Ağırlaştırılması Yasağı.....	318

İKİNCİ BÖLÜM OLAĞAN YASA YOLLARI

I. İTİRAZ.....	319
A. Genel Olarak.....	319
B. İtiraza Konu Edilebilecek Kararlar	319
C. İtiraz Süresi	321
D. Usul	321
E. Etkisi	323
II. İSTİNAF.....	323

A. Genel Olarak	323
B. İstinafa Konu Edilebilecek Kararlar	324
C. İstinaf Nedeni	324
D. İstinaf Süresi	324
E. Usul	325
1. Genel Olarak	325
2. İstinaf İsteminin İncelenmesi	325
3. Dosyanın Bölge Adliye Mahkemesine Gönderilmesi	326
4. Ön İnceleme Aşaması	326
5. İnceleme ve Kovuşturma Aşaması	327
F. Etkisi	328
III. TEMYİZ	328
A. Genel Olarak	328
B. Temyize Konu Edilebilecek Kararlar	328
C. Temyiz Nedenleri	329
1. Mutlak Temyiz Nedenleri	330
2. Nispi Temyiz Nedenleri	330
D. Temyiz Süresi	331
E. Usul	331
1. Başvuru	331
2. Kabul Edilebilirlik İncelemesi	331
3. Dosyanın Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığında İncelenmesi	332
4. Dosyanın İlgili Dairede İncelenmesi	332
5. Karar	333
F. Etkisi	336

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

OLAĞANÜSTÜ YASA YOLLARI

I. YARGITAY CUMHURİYET BAŞSAVCISININ İTİRAZI	337
II. YASA YARARINA BOZMA	338
III. YARGILAMANIN YENİLENMESİ	341
A. Genel Olarak	341
B. Yargılamanın Yenilenmesi Nedenleri	342
1. Hükümlü Lehine Olan Nedenler	342
2. Sanık veya Hükümlünün Aleyhine Olan Nedenler	342
C. Yargılamanın Yenilenmesi Süresi	343
D. Usul	343
1. Başvuru	343
2. Kabul Edilebilirlik İncelemesi	344
3. İstemin Kabule Değer Görülmesi Üzerine Yapılacak İşlemler	344
4. Karar	344

YEDİNCİ KISIM

MUHAKEME GİDERLERİ

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ

I. GENEL OLARAK	349
II. ÖZEL DURUMLAR	350

SEKİZİNCİ KISIM
ÖZEL MUHAKEME USULLERİ

BİRİNCİ BÖLÜM
**KİŞİLER HAKKINDA
ÖZEL MUHAKEME USULLERİ**

I.	KAMU GÖREVLİLERİ HAKKINDA MUHAKEME.....	353
	A. Genel Olarak	353
	B. İzin Vermeye Yetkili Merciler	355
	C. İzin Usulü	356
	1. Genel Olarak.....	356
	2. Ön inceleme.....	357
	3. Karar	357
	4. İtiraz.....	358
	5. Soruşturma İzni Kararının Kesinleşmesi	358
	6. Madde ve Yer Bakımından Yetkili Mahkeme	359
II.	ÇOCUKLAR HAKKINDA MUHAKEME	359

İKİNCİ BÖLÜM
DİĞER ÖZEL MUHAKEME USULLERİ

I.	ÖZEL YETKİLİ MAHKEMELERDE MUHAKEME	361
	A. Genel Olarak	361
II.	UZLAŞMA MUHAKEMESİ.....	363
	A. Genel Olarak	363
	B. Koşulları	363
	C. Usul	365
	1. Uzlaşma Teklifi.....	365
	2. Uzlaştırmacının Belirlenmesi	365
	3. Uzlaşma Görüşmeleri	366
	D. Sonuçları	367
III.	MÜSADERE MUHAKEMESİ.....	367
	A. Genel Olarak	367
	B. Muhakeme Usulü.....	368
	C. Geri Alma (= İade) Davası	370

EK:

YÜRÜRLÜKTEKİ HÜKÜMLERE GÖRE

TEMYİZ YOLU.....		371
I.	GENEL OLARAK	371
II.	TEMYİZ EDİLEBİLEN HÜKÜMLER	371
III.	TEMYİZ NEDENİ	372
IV.	TEMYİZ İSTEMİ VE SÜRESİ	373
V.	YARGITAY AŞAMASI.....	374
	A. Genel Olarak	374
	B. Karar	375
	1. Ret	375
	2. Bozma	375
	3. İslah	375
VI.	DAVAYA YENİDEN BAKACAK MAHKEMENİN GÖREVLERİ	376